

Prof. zw. dr hab. Irena Wrońska
Kierownik
Katedry Rozwoju Pielęgniarstwa
Wydział Nauk o Zdrowiu
Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Lublin, dn. 20.03.2018 r.

Ocena rozprawy doktorskiej **mgr Reny Wójcik**
nt.: „Wybrane wskaźniki poprawności fazy przedlaboratoryjnej
w praktyce pielęgniarstwa”

pod kierunkiem **dr hab. Agnieszki Saracen, prof. nadzw.**

Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu

Warszawa, 2018, ss. 98

Podejmowanie badań nad poprawnością fazy przedlaboratoryjnej w praktyce pielęgniarstwa jest celowe i potrzebne ze względu na niewystarczającą wiedzę i rozszerzoną rolę pielęgniarek zgodnie z Ustawą o Zawodach Pielęgniarki i Położnej z 15 lipca 2011 r. i Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dn. 28.02.2017 w ramach świadczeń diagnostycznych.

Rozprawa doktorska mgr Reny Wójcik wychodzi naprzeciw tej problematyce. Celem głównym pracy była analiza wybranych wskaźników poprawności fazy przedlaboratoryjnej w praktyce pielęgniarstwa, jak też korelacja wiedzy pielęgniarek

dotyczącej pobierania materiału biologicznego z ich poczuciem własnej skuteczności. Do tak postawionego celu głównego Autorka sformułowała siedem celów szczegółowych (str. 34):

1. „jaki jest stan wiedzy personelu pielęgniarskiego na temat pobierania materiału biologicznego?
2. jaka występuje zależność między stanem wiedzy badanych osób a wiekiem, stażem pracy, miejscem pracy i pełnioną w nim funkcją?
3. jaki jest związek pomiędzy poziomem wiedzy personelu pielęgniarskiego a wykształceniem i dodatkowym kształceniem podyplomowym?
4. na jakim poziomie kształtuje się poczucie własnej skuteczności w codziennej praktyce zawodowej?
5. czy istnieje związek między wiedzą tematyczną pielęgniarek a ich poczuciem własnej skuteczności?
6. jak przedstawia się zależność pomiędzy poczuciem własnej skuteczności wśród pielęgniarek a wiekiem, stażem pracy, miejscem pracy i pełnioną w nim funkcją?
7. jaki jest wpływ wykształcenia i doksztalcenia podyplomowego na poczucie własnej skuteczności w praktyce pielęgniarskiej?”

Cel szczegółowy nr 2 i 6 są prawie identyczne co potwierdziła Doktorantka na stronie 77 przedstawiając wnioski z badań.

Rozprawa doktorska ma układ klasyczny, jest oprawionym wydrukiem komputerowym o starannej formie graficznej.

Doktorantka w założeniach teoretycznych scharakteryzowała etapy procesu diagnostycznego badań laboratoryjnych, determinanty fazy przedanalizycznej tj. czynniki osobnicze pacjenta i czynniki zależne od pacjenta, zasady pobierania materiału biologicznego, błędy przedlaboratoryjne wpływające na wyniki i poczucie własnej skuteczności.

Założenia przedstawione na stronach 7-33 w pełni wprowadzają czytelnika do badań własnych.

Realizacja właściwych badań została poprzedzona badaniami pilotażowymi w grupie 30 osób. Dobór próby był losowy. Analizie poddano 825 pielęgniarek, pracujących w szpitalnych oddziałach zabiegowych (408) i niezabiegowych (417) Radomskiego Szpitala Specjalistycznego, Mazowieckiego Szpitala Specjalistycznego w Radomiu i Samodzielnego Wojewódzkiego Publicznego Zespołu Zakładów Psychiatrycznej Opieki Zdrowotnej w Radomiu. Ustalono też kryteria wyłączenia badanej grupy do badań jakim było: brak zgody respondenta i praca zawodowa respondenta wykonywana poza oddziałem szpitalnym. Należy podkreślić, że na 1100 ankiet oddanych do wypełnienia – zwrotność wynosiła 75%.

Doktorantka uzyskała pozytywną opinię Komisji Bioetycznej Okręgowej Izby Lekarskiej w Warszawie: KB/1091/17 z dnia 11 maja 2017 r.

Doktorantka przeprowadziła badania metodą sondażu diagnostycznego. A głównym narzędziem był autorski kwestionariusz ankiety (s. 102-103) i Skala Uogólnionej Własnej Skuteczności (Generalized Self-Efficacy Scale – GSES autorstwa Schwarzer i Jerusalem w adaptacji Juczyńskiego (s. 104) oraz autorski test wiedzy na temat pobierania materiału biologicznego (opisany na s. 38-39).

W wyniku przeprowadzonej analizy Doktorantka analizę statystyczną wykonała przy pomocy pakietu statystycznego STATISTICA 10PL (StatSoft. Inc. 2011 Tulsa, USA - s. 41) poprawnie.

Wyniki badań zostały opracowane starannie i zebrane w postaci tabelarycznej (37 tabel, 4 wykresy). Zobrazowanie wyników w formie graficznej wraz z opisem wpływa na klarowność ich przedstawienia. Piśmiennictwo obejmuje 157 odpowiednio dobranych pozycji.

W wyniku przeprowadzonej analizy Doktorantka wykazała niewystarczającą wiedzę pielęgniarek na temat pobierania materiału badawczego, co miało wpływ na niższą ocenę własnej skuteczności. Silniejsze poczucie własnej skuteczności wykazywały pielęgniarki z tytułem zawodowym magistra pielęgniarstwa, oceniającego swoją wiedzę jako wystarczającą. Ważną rolę odgrywały szkolenia pielęgniarek z zakresu pobierania materiału biologicznego.

Doktorantka w pracy wykazała zależność między poczuciem własnej skuteczności a tematyczną wiedzę (im wyższa ocena własnej skuteczności, tym wyższy poziom wiedzy). Natomiast wiek, staż pracy, wykształcenie, miejsce pracy i pełniona w nim funkcja nie miały wpływu na zakres wiedzy respondentów.

Dyskusja zawarta na ośmiu stronach maszynopisu oparta na wcześniej przeprowadzonych badaniach była poprawna Doktorantka właściwie porównała wyniki badań własnych z wynikami innych autorów.

Układ pracy jest przejrzysty, ujęcie tematu rzeczowe, opisy wyników badań nie budzą zastrzeżeń. Analiza przedstawionych badań wskazuje na znajomość zagadnienia i umiejętność prowadzenia badań w tym zakresie.

Rozprawa doktorska na stopień doktora nauk o zdrowiu mgr Reny Wójcik jest poprawna i stanowi wartościowy wkład do profesjonalnej wiedzy nauk o zdrowiu. Uzyskane wyniki mogą być zastosowane w pracy zawodowej pielęgniarek, kładąc szczególny nacisk na kształcenie ustawiczne w tym zakresie.

Biorąc powyższe przesłanki pod uwagę uważam, że przedłożona mi do oceny rozprawa doktorska mgr Reny Wójcik nt.: „Wybrane wskaźniki poprawności fazy przedlaboratoryjnej w praktyce pielęgniarstwa” obejmuje wszystkie niezbędne elementy do uznania jej za podstawę nadania stopnia naukowego doktora nauk o zdrowiu w świetle Rozporządzenia Ministra Nauk i Szkolnictwa Wyższego w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzenia czynności w przewodzie doktorskim,

w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadaniu tytułu profesora z dnia 03.10.2014 roku (Dz.U.,2014, poz.1383).

Mam więc zaszczyt przedłożyć Wysokiej Radzie Wydziału Nauki o Zdrowiu Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego moją pozytywną ocenę rozprawy doktorskiej wraz z wnioskiem o dopuszczenie mgr Reny Wójcik do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

KIEROWNIK
Katedry Rozwoju Pielęgniarstwa WNoZ
Uniwersytetu Medycznego w Lublinie
[Signature]
Prof. dr hab. i. med. Irena Wrońska
Profesor zwyczajny